

Dopolnitve USTAVE RS in ZRLI

Glede nove referendumске ureditve in glede zbiranja podpisov za pobudo in drugih sprememb ustave in s tem povezane zakonodaje, v imenu CI DPSND predlagamo sledeče spremembe:

A) Sprememba in dopolnitev 90. člena ustave:

- **Odvzem predlagateljstva 30. poslancem in Državnemu svetu**, je že skoraj potrjeno z vseh strani. Tudi stroka (prof. Igor Kaučič) pritrjuje mnenju, da je treba referendum pojmovati predvsem kot orodje državljanov – volivk in volivcev, manj pa kot orodje politike, ki ima druge možnosti vplivanja. To terja samo minimalno spremembo 90. člena Ustave in sicer tako, da **se črta besedilo »najmanj tretjina poslancev, državni svet ali«**
- Alternativa je, da 90. člen ostane nespremenjen, kar pomeni, da se Ustava ne spreminja referendumска ureditev pa se izboljša z Zakonom o referendumu in ljudski iniciativi

B) Zakon o referendumu in ljudski iniciativi (ZRLI) naj se spremeni in dopolni tako da bo civilnim iniciativam **olajšana pot do referenduma**. Omejitve z overovljanjem podpisov za pobudo so v celoti nesprejemljive.

C) **Morala bi biti zagotovljena pravica pobudnika, da komisijsko prisostvuje verifikaciji podpisov za referendumsko pobudo in da se v slučaju, da je vloga sporna (kot v našem primeru) po ZUP zagotovi možnost dopolnitev vloge,**

D) Glede predlogov dopolnitve 90. člena z **omejitvami referendumске teme zaradi varovanja človekovih pravic je prav da o možnih kršitvah človekovih pravic sproti odloča US**. Smo na stališču da bi se moralo v Ustavo zapisati dodatne človekove in državljanske pravice. Tako revidiranje Ustave pa je možno v pogojih že doseženega večjega družbenega soglasja. Tako danes verjetno ni pravi čas za te sicer potrebne dopolnitve – razširitvijo nabora in pomena človekovih pravic.

E) Ne bi pa smeli biti izvzeti fiskalni oz. **zakoni finančne narave**. Če bi že veljala predlagana sprememba, tudi referendum o poroštvu za TEŠ6 ne bi bil možen, kar pa bi bil seveda svojevrsten absurd.

F) Dodatno bi bilo potrebno zagotoviti, da je zadnji dan možno oddati **podpise do konca zadnjega dneva, to je do 24. ure** in ne do ure ko uradniki zaprejo »štacuno« (do 15:30 v DZ),

G) da se upoštevajo **elektronski in skenirani podpisi prispeli, do roka** – do 24. ure,

H) nova zakonodaja naj **predvidi in uvede elektronsko podpisovanje** podpore pobudi (2.500 podpisov) in referendumski zahtevi (40.000 podpisov),

I) nadalje **ZRLI bi moral omogočiti možnost referenduma za enega ali več členov, ne pa vedno za zakon v celoti.**

J) **o zlorabah kvoruma bi se bilo treba še pogovoriti** – o možnostih kapitalske, propagandne, medijske, postopkovne zlorabe in o možnostih preprečitve le teh. V pogojih visoke stopnje družbenega konsenza je kvorum nepotreben. Družba konsenza pa je naš cilj. Za del kvoruma lahko smatramo že veliko količino podpisov za razpis referenduma - 40.000. To število namreč že potrjuje resno voljo volivcev da predhodni postopki iskanja konsenza pri oblikovanju zakona ali posameznega njegovega dela niso bili uspešni.

K) **obvezno bi morali v Ustavno komisijo in njeno strokovno skupino vključiti vsaj nekaj predstavnikov civilnih iniciativ in državljanska združenja saj ZRLI to predpostavlja že s svojim imenom.**

Vedno pišejo zakone »nekakšni« predstavniki za druge ljudi, neposrednim udeležencem pa ni dopuščeno, da bi sploh prišli blizu – nasprotno niti v medije ne morejo priti ali pa zelo težko in skrbno okrnjeno,

L) **tudi za referendumске pobude, bi morala biti zagotovljena najmanj minimalna medijska kvota** za njihovo promocijo – obveščanje (v medijih javnega zavoda RTV Slovenija).

Na sploh pa menimo, da Ustave ni treba spreminjati oziroma res minimalno, zadeva naj se torej precizira v zakonu – ZRLI.